

KRISTUS KUNINGA SUURPÜHA C AASTAL

(Esimene lugemine 2Sa5 ,1-3)

Lugemine teisest Saamueli raamatust:

Neil päevil tulid kõik Iisraeli suguharud Taaveti juurde Hebronisse ja ütlesid: Vaata, me oleme sinu liha ja veri. Juba varem, kui Saul oli veel meie kunigas, olid sina see, kes Iisraeli võitlusse viis ja koju tagasi tõi. Sinule on Issand öelnud: "Sa pead hoidma mu rahvast kui karjane, sina oled Iisraeli rahva valitseja". Ja kõik Iisraeli vanemad tulid kuninga juurde Hebronisse ning kunigas Taavet tegi Hebronis, Issanda ees, nendega lepingu. Ja nemad salvisid Taaveti kuningaks Iisraeli üle.
See on Jumala Sõna.

(Vastulaul Ps122 ,1-3. 4-5 R: 1)

R: Mingem rõõmsalt Issanda kotta.

Ma sain rõõmsaks, kui mulle öeldi:
mingem Issanda kotta!

Meie jalad seisid su väravais, Jeruusalemm.
Jeruusalemm, kindel linn, kus viibitakse üheskoos.

R:

Sinna, üles, kogunevad suguharud, Issanda suguharud
Iisraeli seaduse järgi, ülistama Issanda nime.
Sest seal seisavad kohtuaujärjed,
aujärjed Taaveti kojale.

R:

(Teine lugemine Kl1 ,12-20)

Lugemine püha apostel Pauluse kirjast koloslastele:

Vennad, olge rõõmsad ja tänage Isa, kes teid on teinud pühade päranduse väärilisteks valguseriigis. Sest tema on meid välja toonud pimeduse meelevallast ja juhtinud meid kuningriiki, mis kuulub tema armsale Pojale, kelles meil on lunastus ja pattude andeksandmine. Tema on nähtamatu Jumalaga ühte nägu, esmasündinu kõige loodu hulgas. Sest tema läbi on loodud kõik, mis on taevas ja mis maa peal, mis nähtav ja mis nähtamatu. Olgu troonid või ülemused, valitsused või meelevallad - kõik on loodud tema läbi ja temas. Kuid tema ise on olnud enne kõike, ja kõik püsib koos tema väel - tema on ihu pea, ihu on aga kirik. Tema on algus, esmasündinu surnute hulgast - nii on ta kõiges esimene. Jumalale on olnud ju meelepärane lasta temas kõigil oma täiusel elada, et tema läbi kõiki ära lepitada ja kõik - nii maised kui taevalised - Kristuse juurde juhtida, sest tema on oma ristivere läbi kõigiga rahu teinud.
See on Jumala Sõna.

(Salm enne evangeeliumi Mk 11,10)

Halleluuja. Kiidetud olgu, kes tuleb Issanda nimel.
Kiidetud olgu meie isa Taaveti kuningriik! Halleluuja.

(Evangeelium Lk23 ,35-43)

Lugemine püha Luuka evangeeliumist:

Rahvas aga seisis ja vaatas, kuid vanemate nõukogu liikmed pilkasid: "Teisi on ta päästnud, las päästab nüüd iseennast, kui ta on kord juba Messias ja Jumala äravalitu." Ka sõdurid mõnitasid teda, astusid tema juurde, andsid talle äädikat ja ütlesid: "Kui sa oled juutide kuningas, päästa nüüd ennast ise!" Aga tema pea

kohal oli tahvel, millele oli kirjutatud: "See on juutide kuningas". Üks kurjategijatest, kes oli ühes temaga risti löödud, teotas teda: "Kas sa ei ole siis Messias? Päästa ennast ja meid ka!" Aga teine sõitles teda ning ütles: "Karda ometi Jumalat, sina kannad ju sama karistust! Ometi kanname meie seda meie kurjade tegude pärast, kuid tema pole midagi halba teinud." Ja ta sõnas: "Jeesus, pea mind meeles, kui sa jõuad oma kuningriiki". Jeesus vastas talle ning ütles: "Tõesti ma ütlen sulle, veel täna oled sa ühes minuga paradiisis". See on Issanda Sõna.

Sissejuhatus

Armsad õed ja vennad, kui krokodill on ninast sabani mõõtes seitse meetrit pikk, siis kui pikk on sama krokodill sabast ninani? Lühem või pikem? Aga võibolla tuleb ikkagi leppida sellega, et too elukas jääb kõikidele pingutustele vaatamata ikka sama pikaks, ükskõik kummast otsast mõõdad. Vähemalt siin maa peal on see enamasti nii.

Sellesama näite alusel võime mõista ka inimese ettekujutust Jumalast. Meile on ilmutatud, et Jumal lõi inimese oma näo järgi (1Mo 1,27), ja seetõttu kujutame me inimliku krokodilli-aritmeetika abil Jumalat ette üpris samasugusena kui me ise oleme. Kuid paraku jääb siinkohal maapealne ettekujutus küündimatuks. Jumal on midagi palju enam kui meie võrdkuju. Ta on ka midagi palju enam kui üks maapealne kuningas. Vahel on aga siiski üsna hirmutav, kui inimese-sarnase ja maapealsena me kipume oma Jumalat endale ette kujutama. Me loeme patutunnistuse...

Jutlus

Kristus on kuningas. Kuidas peaksime meie, sellesse tänapäeval suhtuma? Sest kuningavõimu institutsioon on praktiliselt surnud oma loomulikku surma. Tänapäeva kuningad ja nende perekonnad sarnanevad eksootilistele loomadele loomaaias, keda läbi klaasi imestusega jõllitatakse. Selle asemel, et esindada mingit moraalset autoriteeti, annavad nad tänapäeval pigem tööd kollasele ajakirjandusele. Kuid samas - mida rohkemat võikski oodata inimestelt, kes on sündinud kuldlusikas suus? Vaevalt suudavad nad ette kujutada seda olukorda, milles suurem osa nende alamatest elavad.

Samas polnud ju ka mineviku kuningad tegelikult mingid ingellikud olevused, seda enam, et tol ajal oli nende võimuses ka oma alamate elu ja surma üle üsna meelevaldselt otsustada. Näiteks võisid valitsejad üksnes mingi isikliku solvangu tõttu või lihtsalt tuju ajel kuulutada naaberriigile sõja, milles hukkusid tuhanded inimesed - samal ajal kui nad ise enamasti lahingus oma eluga ei riskinud.

Kuningate ja keisrite võimuiha ei jätnud ka kirikut puutumata. Ka paavstiriiki rünnati korduvalt. Meenutagem kasvõi üle saja aasta kestnud paavstide vangipõlve Avignonis, mis algas 1309. aastal prantsuse kuninga Philippe IV käsul. Niisamuti nägid kuningad ja vürstid XVI sajandi reformatsioonis võimalust haarata enda kätte kiriku varasid ja mõjusfääri, ning seda võimalust kasutasid nad suure innuga.

Midagi peab ikka üsna valesti olema, kui isegi rahvakeelde juurdunud kõnekäänd "elab nagu kuningas" tähendab rikkuse ja võimu vastutustundetut nautimist. Kas pole äkki lausa solvav, kui me Jeesust, meie Jumalat ja õnnistegijat, kuningaks nimetame?

Kust tuleb siis Jumala võrdlemine maise võimukandjaga? Vana Testamendi lugedes tundub, nagu oleks seal kirjeldatud Jumal eelkõige hirmuvalitseja. Äike ja müristamine, maavärisemine, üleujutused ja muude loodusjõudude ootamatu ja hävitav sekkumine loovad pildi halastamatust isikust, kes näiliselt ilma põhjuseta kaotab enesevalitsuse. Ta pöörab loodusjõud inimese vastu, laseb puhkeda sõdu rahvaste vahel ega hooli süütutest, kes patustega koos hukka

saavad. Polnud siis imestada, et ka maapealsed valitsejad aimasid oma Jumalat järele ning käitusid samamoodi julmalt ja meelevaldselt.

Muidugi tuleb siinkohal rõhutada, et kõik see ei puuduta tegelikult päris Jumalat ja tema tegusid. Vana Testamendi aegadel peitus probleem just selles, et inimesed ei osanud teda paremini ette kujutada. Inimkond ei olnud veel küps nägema Jumalas armastavat isa. Oli vaja pikaajalist kogemust, et selle pinnal võiks areneda uus nägemus. Ja nii loodigi vundament Uue Testamendi jaoks.

Tegelikult oli Jeesuse tulemise ajaks juutide idee endast kui jumalarahvast ummikusse jooksnud. Kaheteistkümnest Iisraeli suguharust oli järele jäänud sisuliselt vaid üks, ja seegi elas viimased 300 aastat võõra võimu all. Unistus maailmavalitsemisest kõlas selles olukorras üsna naeruväärsena. Samas olid juudi rahva autoriteedid, st saduserid ja variserid, seadnud end siin maailmas mugavalt sisse ning teinud Jumala seadused kavalate juriidiliste juuksekarva-lõhestamistega mõjutuks. Kuid seda võime näha ka kui märki, et Jeesuse ajastu tulekul oli inimene oma senisest, piiratud jumalakujutlusest üle kasvanud.

Pole ilmselt juhuslik, et Jeesuse eluajal kutsutakse teda kuningaks ainult pilkamisi. Kuid just Jeesuses saigi kuningaks olemine täiesti uue tähenduse. Siit alates on ainult tema ainus õige kuningas, kelle kõrvale ei mahu ükski inimesest ainuvalitseja. Temas me näeme, kes Jumal on ja mida ta meilt ootab.

Armsad õed ja vennad, ma olen palju kordi kuulnud, kuidas ka head kristlased nurisevad: Vana Testament ei peaks tegelikult üldse kristlase pühakirja kuuluma, sest seal räägitakse paljudest julmustest. Iseenesest on selline nurin isegi kiiduväärt, sest ta näitab, kuivõrd selgelt on tänapäeva inimese jumalatunnetus edasi arenenud. Ma arvan aga, et just sellepärast ei tohiks Vana Testament ka tänapäeva kirikutes ja ühiskonnas unustusse vajuda, et me ei langeks taas tagasi sinna julma ja meelevaldsesse maailma, mille Kristuse õpetusest kaugenemine otsekohe kaasa toob. Kaks viimast maailmasõda, nagu ka tänapäeva suured relvakonfliktid ja usuliselt motiveeritud terroriaktid, on selgeks tunnistuseks paljude valitsejate ja võimulepürgijate vägivaldselt hoolimatule meelegaadile.

Sellepärast tuligi Jeesus mitte seadust kõrvaldama, vaid seda täitma, et me ei juhinduks neist vanadest, juba kord läbikukkunud stsenaariumitest. Ainult tema saabki olla nüüd meie kuningas - tõeline kuningas tõelises riigis, mis ei ole sellest maailmast. Sest see maailm on kaduv, valitsejate vägevus on mööduv, mullast võetu saab taas mullaks... kuid kes taevast on tulnud, pöördub sinna tagasi, oma Isa juurde, kelle kodus on palju eluasemeid ka meie jaoks. Aamen